

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Вся оголошення редакція не відповідає і не обов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 348, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША МОЛОДЬ

Навряд чи існує ще будь-яка інша проблема, якій кожна суспільність віддавала б стільки уваги, як вона віддає своїй молоді. Справа цілком зрозуміла, бо молоді, кажучи терміновою мовою, це — майбутнє народу. Отже, відбутися їм заповідки імпресії нашої молоді, дають добру нагоду зупинитися, бодай коротко, над складною проблемою нашої американсько-української молоді.

З кінцем минулого й з початком цього тисячоліття відбулася своя конвенція Ліга Української Молоді Північної Америки, найстарша й найбільша на цьому терені організація молоді, в переважній частині тут народженої, яка має за собою вже 20 років існування та чималі доробки у громадській праці. Майже виключно з рядів цієї Ліги вийшли всі ті, на жаль нечисленні, тут народжені одиниці, які займають сьогодні провідні становища в нашому загальнонаціональному житті. На конв'ї Ліги записали найкращі наші культурні імпресії на цьому терені перед і після війни, включно з неперервними досі фестивалями "Гомін України". Ліга має теж і поважний видавничий доробок, включно з останнім виданням нею твором: "Українське Мистецтво". Але головною заслугою Ліги треба вважати вдержання при українській саїдності молодих людей, які в інших обставинах навряд чи були б знали про Україну щонебудь більше поза її назвою.

Свої заслуги має теж і Католицька Ліга Української Молоді, паралельна організація з явним релігійним характером. Вважаємо за помилку те, що ця Ліга в цьому році обрала собі на конвенцію той самий час, в якому вже традиційно відбувалися конвенції ЛУМПА. Досі між цими Лігами, як і Православною Лігою Молоді, не було нічого з того, що можна було б вважати за антагонізм чи нездорову конкуренцію. Навпаки, з їхнього співжиття й праці часто могли б собі брати приклад деякі організації й інституції старшого громадянства. Теж багато з членів ЛУМПА були членами в одній з Конфесійних Ліг молоді. Некорисне враження з приводу того, що Католицька Ліга рішила в цьому році відбутися конвенцією в тому самому часі, злагіднала демо прочитана під час конвенції ЛУМПА прийнята телеграма з побажаннями успіхів від конвенції Католицької Ліги.

В тому самому часі відбулася в Нью-Йорку 3-й з'їзд з'їзд ОДУМ, Об'єднання Демократичної Української Молоді, що гуртською переважною новоприбулою надципляється молоді у Філадельфії мало спій з'їзд Братство Волків 1-ої Української Дивізії Української Народної Армії, а на чергову неділю заповідки Маніфестаційний З'їзд СУМА.

Важко можна б сказати на користь тієї молоді, тут народженої й новоприбулої, бо хоч можна з них має свої дитинні ризики, проте всі їх об'єднують лагідніша в тут народжені й гостріша в новоприбулих свідомість українського походження та бажання допомогти українській національній справі. І тому треба тільки привітати поїзти серед цієї молоді тенденцію взаємного зближення й все тіснішої співпраці, що без сумніву вийшло б тільки на користь самій молоді й загальній українській справі. Здається, що коли б пощастило мати спільну ідеалів і настанов, свідомості, характерів і темпераментів, тоді ми мали б справжній ідеал нашої американсько-української молоді в наших поточних обставинах та з нашими спеціальними завданнями.

Молодь має свої обов'язки, але й свої прагненьня — це стара правда. Іх має наша молоді, яка в цьому відношенні запевнює не с'їрша від молоді всіх інших народів, натомість має багато прикмет, якими й вона сама й ми з нею можемо пишатися серед інших. Однак можна б мати деякі застереження щодо відношення нашого старшого громадянства до своєї молоді, при чому маємо на думці різні наші утруповання та їх намагання доконче зробити з організації молоді свої політичні чи будь-які інші "привулівки". Звичайно, це добути для себе молоді мусить залежати й кожній громадській чи політичній групі, але цього не можна робити коштам самої молоді та її природного розвитку під кутом потреб цілої спільноти. Старше громадянство має велике поле до пошуку в тому, щоб конкурувати в допомозі молоді у її вихованні та праці, і це корисна та потрібна конкуренція. Натомість тільки шкоди може завдати конкуренція в тому, щоб робити молоді зовсім будь-якої партійної політики.

З задоволенням треба ствердити, що наша молоді виявляє відповідну відпорність на ці спроби збоку старших і чим далі доказ здорових основ свого розвитку та дозволяє на найкращі надії на майбутнє.

ПЕРЕМОГА РОЗУМУ В НІМЕЧЧИНІ

Тому що вісім років ні один політичний діяч у Західному Світі не цікавився політичним життям в Німеччині. Німеччина була тоді пусткою в буквальному й переносному значенні: це були руїни домі й руїна духа. Але так, як після 30-тилітньої війни в 17 сторіччя, після страшного знищення у наполеонівських війнах у перших десятиріччях 19 віку і після розгрому у першій світовій війні, так само й тепер Німеччина піднялася з упадку й відродилася, як отой легендарний Фенікс із попілу. Вона втрапила в пекло провини: шлезвільський вугільний басейн на користь поляків, найродючішу хліборобську землю, або забрали також поляки, або окуповану Совєтами і тому втрачено для німецького національного господарства, багаті копалини у Саксонії-Тюрингії, віддані Совєтам легковажною рукою, арешти басейн Саару, виключені тільки у спільний для п'яти держав господарський "підприємства Шумана", але адміністрація відділений від Німеччини. З округу 80 мільйонів населення в р. 1933 залишилося після другої світової війни лише 67 мільйонів. З того 17,300,000 перебуває в підсовєтській зоні. За переписом 1951 року у Західній Німеччині, поділений все ще формально на три зони трьох західних альянтів, живе 48,117,000 людей, отже майже більше, як половина з-перед 15 років. Але й отих 48 мільйонів на території, формально все ще окупованій західними альянтами, створили за останніх вісім років таку фактичну й сильну державу, з такими могутнім промислом і такою здоровою валютою, що ця обрідана й обезбросна Німеччина стала першорядним чинником міжнародної політики.

Правда, вона з таким чинником це лише в пасивному розумінні, бо сама не с'їе допущена до участі у розв'язуванні великих міжнародних проблем, як ось, наприклад, східно-західної. Але вона сама є найпершою й найважливішою проблемою й всі знають, що без неї не можна вже рідити про її долю, так, як це робилося в Ялті чи Потсдамі. І тому Німеччина, завдяки своєму геополітичному положенню й тутості та енергії свого народу, стала нині дійсним ключем до світового миру, чи третього світової війни. Очевидно, велику роль відіграла тут кон'юнктура: вона допомогла німцям віднайти силу, і на рахунок німецької зручності треба записати, що вони відразу зорієнтувалися у нагальному конфлікті "Схід-Захід" та вміли використати цей конфлікт для підбирання власної ціни. Міжнародна кон'юнктура виступила Німеччину до висхідної першої міжнародної проблеми, а створили цю кон'юнктуру однакові французькою повсютної декаденцією, як і Совєти своєю розхристаністю в експлуатації Східної Німеччини. Ось так наче автоматично Німеччина через більше висування вперед, як та скеля, що на

ній можна б будувати новий протисовєтський європейський оборонний фронт. І тому Німеччина опинилася в центрі передусім американської уваги й американської опіки, що знову вміли використати німці.

Не дивота, що недільні парламентарні вибори, які відбулися в Німеччині, були подією, що приковувала до себе увагу ще задовго перед неділю 6-го вересня. Рішалося в них дві концепції: або Західна Німеччина має включитися в оборонну систему Заходу, відбудувати найменше 50 військових дивізій і віддати їх під спільне командування військ НАТО, отже смертельно наразитися Совєтам, які в такому випадку ніщо не захочуть добровільно піти собі геть зі східної частини Німеччини, або — за ціну з'єднання східної й західної частини погодитися на совєтську вимогу "нейтралізації". Канцлер Аденауер і разом з ним американська дипломатія твердять, що об'єднання Німеччини може прийти тільки тоді, коли німці будуть сильні й коли сильний буде весь Захід. Нейтралізація — казали вони — це значить знеохочення Німеччини, а внаслідок — видача її на поталу совєтській агресії, яка так довго підмінюватиме слабу обезброску "нейтралізації". Німеччину комуністичними "п'яніми колонами, поки вона впаде, як спійний овоч, в руки Совєтам. Протиник Аденауер, соціал-демократ Еріх Олленгауер, вірний учень покійного Шумахера, вірять, що об'єднання Німеччини не підлядає жодній умовності, нема сумніву, що його віра з відгуком вірних європейських соціал-демократів, ініціаторів Шумахера, ініціаторів "вирли" в можливість співпраці з комуністами. Німеччина соціал-демократи не менше, як християнські демократи Аденауера. Але їхня соціалістично-догматична цнотливість не дозволяє їм сказати західних "імперіалістів" — "якщо від "як" такі марксистів" — більшовиків і тому те їх соціалістичне доктринерство було і з волею на млин совєтській політиці у відношенні до Німеччини.

І тому так дуже важливим було перевірити, як думає і що думає німецький обиватель, чого хоче німецький народ. Більшчю перемога 77-літнього канцлера Аденауера, опадок голосів соціал-демократів та повний розгром комуністів — це велика і радісна міжнародна подія. Вона закурить угодовські французькі й англійські кола й додасть відваги Вашингтоніві продовжувати свою політику безпеки. Після того, як в Італії впаде Де Гаспері й вступить констеляція у Франції злітхушуду Шумана до ролі підсекретаря з аордонних справ, упадок Аденауера був би дійсно катастрофою, як про це висловився в останній пресовій конференції державний секретар ЗДА Дж. Ф. Доллес. Перемога Аденауера є перемогою німецького здо-

НА ШКІЛЬНОМУ ПОРОЗІ

Скінчилося вакаційне дозвілля й дитвора готується до роботи на шкільних лавах до праці. Не заведусь свого діла й Учительська Громада, підготуючись до праці в шкільній діяльності, на курсах українознавства. Ця підготовка чим разом більш інтенсивна: адже крім дотеперішніх шістьох класів приходять ще класи вищого українознавства для старої молоді. А це вимагає поважної застави над навчальними планами.

Давніше, коли життя було менше складне, й завдання школи було простіше. Школа мала дати дитям деяку суму найкращого знання. Питанням виховання дитини вона менше цікавилася, полишаючи його в руках батьків. Та сьогоднішнє життя відійшло далеко від колишніх, примітивних форм, й ускладнилося так, що батьки вже не в силі нести весь тягар виховання своїх дітей. І звідти виникла потреба перекинути частину цього тягару на школу, та перетворити її на навчально-виховну інституцію.

Отже навчальні програми сьогоднішньої школи не тільки й визначають науковий матеріал, який нормально розвиває дитину в певному віці повинна засвоїти. Іх завдання далеко ширше: вони мають дати певний напрям вихованню молоді людини. В науковому матеріалі повинні бути певні ідеологічні вартості, які промовляють до молоді душі й формують її відповідно до намірів та цілей тих чинників, що керують вихованням. В тоталітарних державах устрою цілі виховання визначає держава. Нація чи держава Німеччина плекала почуття вшості германської раси, "поплеканий панувати над світом". Польща вполювала ідею "державно-громадського виховання" для докопання "історичної місці" на Сході, себто реституції держави Ягеллонів, а більшовицька Росія навчала свою молоді мішаниною московського комунізму, примітивної матеріалізму та безхартістної рабобольства. Яна річ, що в умовах поневолення молоді людини важко задержати дохтову рівновагу, і тому зрозуміло, що чужинський ідеологічний вплив негативно й на нашу молоді. Слабші одиниці заломлювалися, а сильніші ставали на неприємний, крайній позиції, вважаючи, що "чим гірше, тим ліпше".

Війна змела дві ворожі снілки з нашої землі. На жаль, залишилась третя, найгірша й найбільш небезпечна для майбутнього української нації — залишилась більшовизм. Більшовицький наступ не обмежується до певних ділянок нашого національного життя. Навпаки, він ведеться рівночасно на цілість того життя, на всі його прояви. Ведеться безперервно і послідовно, за задальгид підготуванням планами. Особливо небезпеч-

рового розуму. І це — страшна поразка для Совєтів. З цього погляду це добра новина і для всіх українців. дитей у самій Галичині остали поза початковою школою. Якже Польща дозволила на дві вчительські семінарії? Тож поляки видали ще за Австрії красний закон в Галичині з 1897 р., на основі якого в Галичині могли бути тільки українські семінарії. А нова Польща базувалася зразу на австрійських законах щодо Галичини. Було це так: польська семінарія молоді під впливом польського "народового" шару й не без підбихтання старших — в 1919 р. збудувалася; просто заявила, що не буде читати разом з "русинами". Тому, що українські семінарії не могло бути, то існувало в той час у Львові п'ять українських семінарійних курсів, який був наплив молоді. Тоді польський уряд стася всі ті курси разом, додалася українських студентів зозбудуваної семінарії і творить з тієї збирання не повноцінну школу, але українські колективні курси. Навчання всіх предметів відбувалося в українській мові. Одночасно видав декрет, що нова семінарія може мати тільки найбільше по два від-

СПОЛУКА ОКЕАНІВ НА ПІВДЕНЬ ВІД ПАНАМИ

Загроза Панамського каналу на випадок війни став менше жалюиво в світлі подій, про які повідомлено з кінцем серпня з країн Латинської Америки.

Насамперед спомітали газети, що новий уряд в республіці Колумбії, який прийшов до влади наслідком військового перевороту під керівництвом ген. Густава Рохас Пінтіла в першій половині червня поточного року, вплинув на заспокоєння умів у цій країні, що безпосередньо сусідів на півночі з Панамою, на сході з Венесуелою, на півдні з Бразилією, Перу й Еквадором. Пінтіла поставився за призначення свого уряду Конституційним Зібранням, і це надає йому вигляду правості й тривкості. Хоч Пінтіла заявив, що він — консерватист, він має підтримку лібералів і в такий спосіб зменшує небезпеку вступлення проти нього інших консервативних фракцій. Це виявляється в тому, що підпільна боротьба проти уряду скінчилася, а провідники бунтарських частин вислали своїх послів на переговори з новим президентом в справі замирення.

Майже водночас з цією вісткою оприлюднено, що флоту З'єднаних Держав співпрацює з колумбійською флотом в справі закладення трьох морських баз на ріці Мета, у віддалі сотень миль від океану. Крім стратегічних цілей, ці бази відкриють торговельне сполучення між великоазійським колумбійським річковим відоминням під назвою Льянос. Тому, що ріка Мета, це — долина великої ріки Ориноко, яка впадає в Атлантичний океан, переходячи через сусідню Венесуелу, республіка Колумбії мусить жити дружно з цим сусідом, хоч на підставі міжнародного права торгівля на сплавах ріках забезпечена без окремих договорів. Рівнян Льянос дуже мало заселена й тому треба сподіватися, що тут примарує значна кількість людей, які шукатимуть заробітку на експорті природних багатств країни.

У цій мірі бази на ріці Мета будуть використані для військових цілей, якщо колумбійська флотія матиме доступ до Атлантичного океану, очевидно, це буде вирішене окремим військовим договором між обидвама сусідніми країнами. Колумбії — сди на південно-американську державу, яка вислала свої військові кораблі на допомогу Південній Кореї у війні проти комуністів. Тому вона сподівалася, що ЗДА відступлять їй деякі свої давніше збудовані кораблі для взаємної оборони, подібно, як минулого року відступили кораблі іншим південно-американським країнам, а саме Аргентині, Бразилії й Чиле.

Третя, мабуть найважливіша вістка, з відомлення про успішні переговори між Бразилією й Перу, які закінчилися 24 серпня підписанням п'ятих договорів, що скріплюють торговельні й економічні зв'язки між обома країнами. Підписання договорів відбулося в Ріо де Жанейро

(Закінчення на стор. 3)

ШКІЛЬНА ОСВІТА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

В половині серпня 1919 р. коли прийшли денікінці і відмовили коштам на шкільництво, то на заклик Українського Товариства Шкільної Освіти в Києві прийшли з видатною допомогою Українська Кооперативна, учительські спілки, різні установи та приватні особи. Тим чином був урятований найбільший здобуток українського народу за часів революції.

Всі приватні школи в Галичині удержували за Австрії з такою великою насагою, перебірали українська держава на своє удержання враз з тим биля 500 школами, що їх створило було австрійське військове командування на північно-західних українських землях. Робувалися ще раз нові школи, дарма, що вчительського персоналу не вистачало, а востні дії при-

писаних публікаціях, терпіла українську школу, щоб передчасно не відкрити перед Антантою своїх замірів, що були зовсім протилежні до голошених гасел: "рівні з рівними", чи "за нашу й вашу свободу". Після прилучення Галичини 1923 року пішла Польща цілою нашою на основі знищення українського шкільництва на всіх українських землях під Польщею, але одчасно намагалася не допустити приватних заходів у тій діяльності. Коли б навіть не врахувати тих 1500 українських шкіл, що їх залишила Західна й Придніпрянська Україна на українських північно-західних землях, які приватні школи у Галичині, то від самої Австрії після її упадку, одержала Польща у спадщину крім польських (за урядом яким джерелами) — 2496 українських народних шкіл, 8 гімназій та 8 укратаїстичних вчительських семінарій.

В 1921/22 шкільному році польська урядова статистика, складена в польській й французькій мові (отже — напевно від Антанті!) вказує зріст народних шкіл у Галичині, а саме — польських 4205, зріст 1140, українських 2505, отже також зріст на 9. Але це фальш: В 1920 р. вказувалася та сама статистика 428 т. зв. укратаїстичні шкіл, а в новій статистичній їх нема. Де поділися? Іх захищано за українські й на те конто можна було таке число українських шкіл перед самими очима Антанті злікувати. Отож нема зросту українських шкіл на 9, тільки зменшення на 428. Українських народних шкіл могло тоді бути в діяльності шонайбільше 2077. Гімназій було же 8 (на 70 польських), чот гімназій у Стрії й Тернолі не були самостійні й тільки, тільки українські відділи при польських гімназіях тих міст. Що правда — дві вчительські семінарії для українців додалися; але що вийшло з того після 14. березня 1923! Української фахової школи не було тоді на українських землях, але одної, хоч польських було 1922 р. 36 з 6328 учнями, в цьому 390 українців. Очевидно, ця кількість українських шкіл навіть приблизно не заспокоювала українських культурних потреб, тим більше, що 601,054 українських

дітей у самій Галичині остали поза початковою школою. Якже Польща дозволила на дві вчительські семінарії? Тож поляки видали ще за Австрії красний закон в Галичині з 1897 р., на основі якого в Галичині могли бути тільки українські семінарії. А нова Польща базувалася зразу на австрійських законах щодо Галичини. Було це так: польська семінарія молоді під впливом польського "народового" шару й не без підбихтання старших — в 1919 р. збудувалася; просто заявила, що не буде читати разом з "русинами". Тому, що українські семінарії не могло бути, то існувало в той час у Львові п'ять українських семінарійних курсів, який був наплив молоді. Тоді польський уряд стася всі ті курси разом, додалася українських студентів зозбудуваної семінарії і творить з тієї збирання не повноцінну школу, але українські колективні курси. Навчання всіх предметів відбувалося в українській мові. Одночасно видав декрет, що нова семінарія може мати тільки найбільше по два від-

дітей, з найбільшим числом учнів на відділ — 40. Так маса українських дітей мусіла піти додому. Точно те саме сталося й з другою семінарією в Перемишлі. Ледве засохло чорнило на рішення Антанті з 14. березня 1923 р., як 20. березня того ж року галицька шкільна влада ліквідує семінарію у Львові по одній класі порозаконно щодо Галичини. Було це так: польська семінарія молоді під впливом польського "народового" шару й не без підбихтання старших — в 1919 р. збудувалася; просто заявила, що не буде читати разом з "русинами". Тому, що українські семінарії не могло бути, то існувало в той час у Львові п'ять українських семінарійних курсів, який був наплив молоді. Тоді польський уряд стася всі ті курси разом, додалася українських студентів зозбудуваної семінарії і творить з тієї збирання не повноцінну школу, але українські колективні курси. Навчання всіх предметів відбувалося в українській мові. Одночасно видав декрет, що нова семінарія може мати тільки найбільше по два від-

дітей, з найбільшим числом учнів на відділ — 40. Так маса українських дітей мусіла піти додому. Точно те саме сталося й з другою семінарією в Перемишлі. Ледве засохло чорнило на рішення Антанті з 14. березня 1923 р., як 20. березня того ж року галицька шкільна влада ліквідує семінарію у Львові по одній класі порозаконно щодо Галичини. Було це так: польська семінарія молоді під впливом польського "народового" шару й не без підбихтання старших — в 1919 р. збудувалася; просто заявила, що не буде читати разом з "русинами". Тому, що українські семінарії не могло бути, то існувало в той час у Львові п'ять українських семінарійних курсів, який був наплив молоді. Тоді польський уряд стася всі ті курси разом, додалася українських студентів зозбудуваної семінарії і творить з тієї збирання не повноцінну школу, але українські колективні курси. Навчання всіх предметів відбувалося в українській мові. Одночасно видав декрет, що нова семінарія може мати тільки найбільше по два від-

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 60 тисяч членів, є верховна народна установа українських українців, а списку членства якої не можна забрати жодній з країн світу. Бо належить до У. Н. Союзу, значить належати до цього світового та ідеального загалу, який творить і веде наше громадянське життя.

школи, то уряд і ціле польське громадянство ставлять такі перешкоди, що зрозуміло обурення народу, що діялося в убогості шкільного польського куратора Соборівського. Складені народом переселення арешти, "порку", виселення з прикордонної полей (що склали 100 кілометрів углибину!), то й на війні не бувас більшій страт. А коли настала в 1930 р. беззаставна польська "підприємливість" українців, то йри згубах, грабехах і руйнуваннях приватного майна й суспільного українського майна, навіть у Львові зникли бобою будинки приватної української школи ім. князя Льва!

ШЛЯХ МОЛОДІ

"THE YOUTH'S WAY"
Publication of
THE UKRAINIAN AMERICAN
YOUTH ASSOCIATION, INC.
ВИДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ АМЕРИКИ
СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК
Адреса для листів:
P. O. Box 211, Cooper Station
New York 3, N. Y.

Оркестра Осередку СУМА в Воффало.
Диригент оркестру п. А. Кравчук

УКРАЇНСЬКА МОЛОДІ! Ти на еміграції мусиш піти в авангарді визвольної боротьби, як в ній йде молодь на Землях. Ти мусиш цілком віддати себе інтересам Воюючої України і бути готовою на кожний її поклик, щоб стати поруч друзів, що із зброєю в руках борються за визволення народу, за щастя, радість і творчу працю української молоді в Українській Державі. Ти мусиш бути високо організованою і активною, мусиш постійно ставити свою ідейність та невинно підносити свій рівень загального і фахового знання та політичної виробленості. Своє перебування серед інших народів широко використати для того, щоб навчитися всього, що в них доброго і корисного, щоб засвоїти собі їхній досвід праці у всіх галузях життя і державного будівництва. Але щільно зберігай себе перед розкладаючими впливами, які розхиляють твою ідейність та підірвали моральну стійкість.

(Із звернення Воюючої України 1950 р.)

Ч. 5. НЬЮ-Йорк, Четвер, 10. Вересня 1953. Vol. 5.

12-13 ВЕРЕСНЯ ДРУГИЙ ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА!

ВОЛЯ УКРАЇНИ — НАША МЕТА!

Під таким гаслом у дні 12 і 13 вересня цього року відбується Другий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг СУМА. Як і минулорічний, він матиме подвійну мету: з одного боку суміська молодь з різних Осередків покаже свої досягнення у внутрішній діяльності, як українські народні танці, інсценізації, декламації, спів, спорт, а з другого проголосить політичні позиції, які Спілка Української Молоді Америки вважає одним з найактуальніших на сьогоднішній день.

Стисло воно є такі:

ЗАДЕМОНСТРУВАТИ духову єдність української молоді, об'єднаної в СУМ-і, з повнозвучним українським народом в його боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу;

ЗАМАНІФЕСТУВАТИ безкомпромісову постанову української молоді в боротьбі з комунізмом — ворогом свободи та суверенності всіх народів;

ЗАЯВИТИ про підтримку резолюції ч. 58, що її вніс до Палати Репрезентантів конгресмен Лоренс Сміт у справі навізання безпосередніх дипломатичних взаємин між ЗДА та Українською Білорусською ССР;

ЗАПРОТЕСТУВАТИ проти дій "Американського Комітету Визволення від Большевизму", який морально підтримує російських імперіалістів на еміграції, в чій інтерес є даліше поневолення Росією неросійських народів;

ВИСЛОВИТИ солідарність української молоді з населенням Східної Німеччини й Чехословаччини, яке вишло на бій з російським окупантом, щоб це й це раз переконатися світ про марні сподівання на мир з Москвою;

ЗВЕРНУТИСЯ до Уряду ЗДА з проханням вплинути на перегляд справ трьох молодих українців, Миколи Литвина, Романа Гнипи та Романа Ципери, засуджених у Німеччині в 1952 році американським судом на сім років тюрми. Вони карються за оборону честі Української Нації!

Перший Здвиг СУМА привітав був особисто телеграмою теперішній Президент Дайт Айзенгауер, який висловив у ній свої симпатії до визвольної боротьби Українського Народу. Другий Здвиг, як заплановано, вишле Президентом позачасові, щоб не починати дискусії на практиці, динамічну політику" супроти Москви, про яку говорив у своїх передвиборчих промовах.

КОМАНДА ЗДВИГУ

Для технічного переведення Другого Всеамериканського Маніфестаційного Здвигу СУМА Головна Управа покликала Команду Здвигу в такому складі:

Командант — Ів. Миронич.

Заступник (обозний) — Яр. Петрик.

Секретар — М. Яремко.

Команда Здвигу в свою чергу кооптувала до команди цілий ряд суміщів для допоміжних робіт з Осередків нью-йоркської Метрополітальної округи.

Відділ Інформації
Г. У. СУМА

ПЕРЕД ЧЕТВЕРТИМ З'ІЗДОМ СУМА

Живемо й працюємо у вільній демократичній Америці, де є всі можливості розгорнути якнайширшу звитовну й політичну діяльність Спілки Української Молоді.

І в цих умовах суміська організація накреслює широку програму праці. Передусім — це виховні, культурно-освітні й політичні завдання.

Молодь, згуртована в СУМА, живе спільними інтересами зі своїм народом, який, спливаючи кров'ю, бореться з московсько-большевицьким окупантом.

В дружній співпраці зі старшим поколінням, суміська молодь докладає всіх зусиль, щоб ширити правду серед американського народу про урядову Україну, і співпрацює з американською молоддю, у боротьбі з спільним ворогом російсько-комуністичним імперіалізмом.

Щоб еміграційна молодь могла найактивніше допомогти Країні, треба насамперед поглиблювати знання з українства в усіх його ділянках. Лише це прищепить і ствердить в душі молоді зрозуміння єдинопольної визвольної концепції, яка відповідає сьогодинішнім обставинам: вибороти Українську Самостійну Соборну Державу можна тільки, через національно-визвольну революцію власними силами народу. Во лише молоді, власні зорганізовані й згуртовані сили, можна здобути рівноправних партнерів у боротьбі зі спільним ворогом — Москвою.

Ставлячи вимогу опанування українства, ми ніяк не ігнорували кінцевої потреби опанувати культурні надбання З'єдинених Держав Америки, в яких живемо. Вимога Воюючої України підкреслює: "Своє перебування серед інших народів широко використати для того, щоб навчитися всього, що в них доброго і корисного, щоб засвоїти їхній досвід у всіх галузях життя і державного будівництва".

В історії американського державного будівництва є багато початків для українців, тому наша молодь мусить черпати знання з американської й західно-європейської скарбниці культури та цивілізації.

В останній каденції Головна Управа СУМА перевела такі акції на зовнішньому відтинку:

Пікетування нарад ОН з нагоди відзначення в Росії та окупованих нею країнах 35-х років т. зв. Жовтневої революції. Ця акція була відмінною від тих акцій, що їх проводили представники інших поневолених народів і також українці. Суміська акція звернула на себе увагу не лише членів ОН, а й майже цілого світу. Тож було нечуване, що в існуванні міжнародної організації ОН, щоб сторонні особи перервали роботу її комісії на дві години. Про цю акцію довідався світ негайно по її закінченні через радіоисильню "Голос Америки". Делегати ОН, а в тому числі й совєтські одержали на руки: "Звернення української молоді до ОН", брошуру "Злочин Москви в Виниці", та інші матеріали в англійській мові. Роздаю було до 5,000 листочків. У пікетуванні взяли участь члени Головної Управи і Осередки в Нью-Йорку, Ньюарку, Джерсі Сіті. Відбувалось воно під гаслами: "Росіяни! Припиніть русифікувати Україну! Припиніть винищення українського народу!", "Двадцять мільйонів українців знищила червона Москва!", "Об'єднані Нації! Чи довго ще радітиме з московськими тиранами?" — такі й багато інших незавуальованих ключів викрикали справдію сучасного комуністичного імперіалізму. Варт зазначити, що суміською акцією зацікавилися також і дослідники карного права. До сторінок нью-йоркського німецького щоденника "Штаде Цайтунг та Геральд" з 2 січня 1952 р. написав д-р С. Вільберг статтю під назвою "Який закон застосовується при переступах, заповнятих в оцінку Об'єднаних Націй". Автор цієї статті писав, що оскільки ОН має спеціальний під екстериторіальності, де знаходиться місце застосування міжнародного карного права, якого нині немає. Цим питанням займалася й українська публіцистика. Так, здавалось б, маловажна суміська акція дала притоку науковому світові заставитися над прецедентом українців, що поруч з Воюючою Україною змагаються за Українську Державу.

З приходом до влади республіканської партії в ЗДА сталися відповідні зміни в представництві ЗДА в Об'єднаних Націях. Головна Управа вважала за потрібне дати голіві делегації ЗДА в ОН п. Генрі Лоджві відповідні матеріали про історію імперіалістичної політики Москви, а також документи, що стверджують злочинність комуністичної диктатури й боротьбу проти цієї диктатури українського народу. Пан Лодж, відповідуючи Головній Управі, писав: "... Ваші матеріали одержав, дуже дякуючи. Ці документи використаю в своїй праці". Головна Управа одержала також подяку за вислані матеріали про Україну від найпоширенішого в Америці щільного журналу "Курен Евангеліст", який писав про "200 мільйонів росіян", захищувачи до цього числа всі неросійські народи, поневолені Росією.

Надіслано відкритого листа до фільмової компанії "Похід Чау" у зв'язку з тим, що ця компанія, демонструючи в Нью-Йорку інформаційний телевізійний фільм під назвою "Український народ, що є проблемою Кремлю" — від початку й до кінця подає фальшиве висвітлення української справи. У листі було написано: "Нам, українській молоді, просто не вірилось, що в свободолюбній Америці російські імперіалісти так зухвало й так безсоромно використовують пропагандні засоби вільної землі Вашингтона, щоб при їх допомозі понижувати український народ, який був поневолений царською, а тепер комуністичною Росією..."

Широко проведена була акція в справі підтримки резолюції конгресмена Лоренса Г. Сміта та сенатора Александра Сміта про навізання між ЗДА і совєтськими республіками Україною та Білоруссю дипломатичних відносин. В тій справі всі Осередки дістали від ГУ інструкції надіслати відповідні листи до сенаторів та конгресменів своїх стейтів. Зокрема ГУ вислала листи до 12 конгресменів і сенаторів — членів підкомісії Закардонних Справ. Від усіх цих американських політичних діячів одержано відповіді, в яких вони заповідають, що з усією активністю підтриму-

ють цю резолюцію. З огляду на обмеженість місця подамо лише витяги з листів: Сенатор О. Сміт пише: "Запевнюю Вас, що коли резолюція буде розглядатися в Сенаті, то я буду за пропозицією Вашої організації..."; конгресмен, член Комісії Закардонної Політики, п. К. Дженіне: "Я однією поглядів Вашої організації і завжди матиму на увазі червону Москву!"; член цієї ж Комісії Ф. Д. Рузвельт: "Будьте певні, що цю справу я буду трактувати надзвичайно уважно аж до часу, поки вона не osiąгне свого успішного висновку"; голова конгресової Підкомісії Закардонної Політики, п. Чіперфілд: "Ви можете бути певні, що Ваші коментарі й рекомендації будуть з великою увагою розглянені"; конгресмен В. Гіні: "Я вважаю, що за всяку ціну треба навізати братерство з народами українським і білоруським".

Для ширшого розвитку зовнішньої діяльності Головна Управа СУМА звернула окрему увагу на вивчення американських та національних молодечих організацій. Ухвалено старатися увійти в членство ЯКУ — філії Світової Асамблеї Молоді і для цього внесено заяву до центральної організації Молоді Всіх Націй. Праця на тому терені обмежується до виміни літературою та листуванням.

Проводяться кореспонденції з такими організаціями: Комон Коз, Рада Жидівських Молодечих Організацій, Американська Жидівська Антимуністична Ліга, Республіканська Молодь, Закардонна Політична Асоціація, Асоціація Вивчення Проблем Комунізму, видавничі спілки "Джай Дей Компані", "Супільна Рада, Американський Природничий Музей, Нью-Йоркська Публічна Бібліотека, "Голос Америки", редакція журналу у Вашингтоні "Петсайндер", а також з проф. Вірнгомом, проф. Корнелом, студентами в Корей та Фінляндії і ін.

Брошуру "Злочин Москви в Виниці" вислано до таких країн в Азії: В'єтнам, Індонезія, Філіппіни, Бритійська Гвінея, Пакистан, а також до Швеції та Ірландії.

Цього року особливо активувалися російські емігрантські групи і, спираючись на допомогу Американського Комітету Визволення Народів Росії (АКВНР), спробували зламати єдиний український самостійницький фронт. Зокрема урядівські кола почали відбудувати аудієнції в АКВНР, в зв'язку з чим розгорілись дебати на засіданнях УКУ. Представник СУМА в УКУ склав письмову заяву в ім'я Головної Управи, в якій зроблено застереження щодо тих українських організацій, які порушують засади політичної суверенності у визвольній українській політиці. Перша Конференція Голів Осередків СУМА у своєму рішенні зайняла цілком виразне становище щодо КІАБ'у, створеного Американським Комітетом для Визволення Народів Росії. Це рішення було надруковано в українській пресі й розіслане до всіх установ. Встановили Конференція недвозначно було сказано, що АКВНР є установою антидемократичною, яка проводить підірвану роботу супроти українських визвольних сил на еміграції і рівночасно підтримує так званих українців — федералістів. СУМА, як українська молодеча організація, протестує проти недемократичних поступувань АКВНР і протестує так довго, аж поки він не зречеться своїх намірів підпорядкувати інтереси поневолені червоною Росією народів інтересам російського імперіалізму.

З метою наблизитися до

Бог і Батьківщина!

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

— влаштовує —

в дні 12. і 13. вересня 1953 року в українському селі —
UKRAINIAN VILLAGE, R. F. D. No. 3, NEW BRUNSWICK, N. J.

ДРУГИЙ ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ

ПІД ГАСЛОМ
ВОЛЯ УКРАЇНИ — НАША МЕТА!

ЦІЛЮ МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ЗДВИГУ Є:

ЗАДЕМОНСТРУВАТИ духову єдність української молоді об'єднаної в СУМ-і, з повнозвучним українським народом в його боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу;

ЗАМАНІФЕСТУВАТИ безкомпромісову постанову української молоді в боротьбі з комунізмом — ворогом національної і соціальної свободи та суверенності всіх народів;

ЗАЯВИТИ про підтримку резолюції ч. 58, що її вніс до Палати Репрезентантів конгресмен Лоренс Сміт у справі навізання безпосередніх дипломатичних взаємин між ЗДА та Українською Білорусською ССР;

ЗАПРОТЕСТУВАТИ проти дій "Американського Комітету Визволення від Большевизму", який морально й матеріально підтримує російських імперіалістів на еміграції, в чій інтерес є даліше поневолення Росією неросійських народів;

ВИСЛОВИТИ солідарність української молоді з населенням Східної Німеччини й Чехословаччини, яке вишло на бій з російським окупантом, щоб це й це раз переконатися світ про марні сподівання на мир з Москвою;

ЗВЕРНУТИСЯ до Уряду ЗДА з проханням вплинути на перегляд справ трьох молодих українців, Миколи Литвина, Романа Гнипи й Романа Ципери, засуджених у Німеччині у 1952 році американським судом на сім років тюрми. Вони карються за оборону честі Української Нації!

● ЗАПРОШУЄМО НА ЗДВИГ ВСЮ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ І СТАРШЕ ГРОМАДЯНСТВО! ●

В ПРОГРАМІ ЗДВИГУ:

танцями на танцювальних майданах. До танців приграватимуть оркестри Гріяка і Вогого.

На місці Здвигу обиди, холодної й гарячої перекуски та різні напої в кількох буфетах. За невелику оплату для жінок і дітей забезпечений нічліг. Чоловіки будуть приміщені в шатрах. — Пільна радіофікація.

ПАРКУВАННЯ АВТОМАШИН на місці Здвигу! ВСТУП НА ПЛОЩУ ЗДВИГУ І ДОЛІАР.

Недільна радіопрোগрама Петра Мельника 13. вересня ц.р., з радіостанції WJOM від 7:30 до 8:00 год. ранку буде присвячена Другому Здвигові.

Увечері в суботу і в неділю ТОВАРИСЬКА ЗАВАБА з

ДОЗД ДО МІСЦЯ ЗДВИГУ З НЬЮ-ЙорКУ:

UKRAINIAN VILLAGE, Cedar Grove Road, R. F. D. No. 3, NEW BRUNSWICK, N. J.

Потігом: Pennsylvania R. R. to New Brunswick, N. J. Central R. R. to Bound Brook, N. J. — Bus No. 60 Canal Road from New Brunswick and Bound Brook to Cedar Grove Road. — Автом: Holland Tunnel Route No. 29 to Bound Brook, cross Bridge to South Bound Brook. Turn left on Canal Road 2 miles to Cedar Grove Road. — Від Залізничної станції Вауїд Врук автобусом за авіакартами Команди Здвигу.

Нью-Йорк, серпень 1953.

ГОЛОВНА УПРАВА СУМА.

членства і дати можливість допомогти в його праці обслуговувати такі Осередки: Нью-Йорк, Пасейк, Філадельфія, Чикаго (ім. Крут, ім. Богуня, ім. Павлишкова), Ньюарк, Трентон, Воффало, Джерсі Сіті, Йонкерс, Джансави, Гартфорд, Сіракуз, Востон, Честер. Детальне ознайомлення з умовами праці Осередків дало Головній Управі картину організаційного стану, можливостей праці та скоординованих дій поміж близько розташованими клітинами. Наслідком цього обслуговування скликання в Нью-Йорку і Чикаго Конференції Голів Осередків, культурно-освітніх, жіночих та юнацьких референцій. Ця конференція мала характер інструктивно-настановчий та політичний. Велику увагу приділено питанню культурно-виховної роботи, розгортанню праці Юної СУМА, роботі серед жіноцтва, організаційній внутрішній праці, праці назовні й спортивній діяльності.

Головна Управа подала на цих конференціях на затвердження бюджет на 1953 рік, що становив 68,000 доларів і схвалений був одностайно.

Перша конференція референцій та виховників Юної СУМА розкрила нову ділянку праці серед юнацтва. Це — робота з дітьми в віці від 6 до 17 років. Конференція стала цінним вкладом у загальні взаємодії між Головною Управою та Осередками.

Суміська молодь своєю участю в громадсько-політичному житті американських українців так високо себе зарекомендувала, що жадна акція політичного чи громадського характеру не обминає Осередків. Суміщів беруть активну участь в діяльності УКУ-КА та його філій, жертвено допомагають залученням в Європі. На Народний Фонд самі лише суміщів внесли біля 10,000 доларів та зібрали се-

Велику політично-виховну роботу Осередки проводять у місцях свого осідку, організуючи власними силами академії, різного роду імпрези та забави з участю старшого громадянства. Слід підкреслити добре скоординовану працю Осередків в: Джерсі Сіті, Нью-Йорку, Пасейку і Йонкері, які створили спільний комітет для переведення концертів, громадсько-політичних акцій та ін. Силами цих Осередків вже проведено посвячення прапорів, концерти в Нью-Джерсі, Ньюарку та Пасейку, які пройшли з великим матеріальним і моральним успіхом. Таку форму співпраці Осередків варто поширити на весь терен Америки. В цьому році також співпрацювали з успіхом такі

Осередки: Чикаго, Воффало, Клівленд, Рочестер і Сіракуз. Їхній досвід треба всіляко популяризувати і стимулювати.

Під теперішній час в СУМА працюють: 18 драматичних гуртків, 13 танцювальних груп, 17 спортивних гуртків, 6 мішаних хорів, 6 музичних гуртків, 3 декламаторські гуртки, 3 співочі жіночі зжартети, 2 шахових гуртки, 9 бібліотек з 3,118 книжками, 4 українознавчі гуртки. Про місцеві виступи суміських гуртків не раз з похвалою писала українська й американська преса.

Пресовим органом Головної Управи є журнал "Крила", що розкидається не лише в ЗДА, але й в Канаді. Частинна накладу цього журналу висла (Закінчення на стор. 4-тій)

ФОТОАЛЬБОМ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
В ЗДА
НЬЮ-Йорк
1953

Титульна сторінка Фотоальбому СУМА, що незабаром з'явиться друком, роботи проф. П. Холодного. У фотоальбомі понад 300 фотографій та документів з діяльності СУМУ в ЗДА. Формат альбому 12×16 цв.л., сторінок 48.

Привіт Учасникам Маніфестаційного Здвигу!

Керівник ЮСУМА Головної Управи
І. Кобаса

СУМІВСЬКА ЗМІНА

12 грудня 1952 року Головна Управа СУМА на пропозицію керівника юнацтва затвердила Головну Раду Юног СУМА в складі:

Іван Кобаса — голова, Марія Калинець — секретар, Володимир Кульчицький — виконавчо-вишкільний керівник, Іван Юшкевич — організаційний керівник та Василь Рясак — завідувач архівом та виконавчо-вишкільний матеріалами.

Головна Рада застала в терені три Відділи: в Чикаго, Нью-Йорку та в Клівленді, а в Пасейку ланку юнаків.

Отже перед Г. Р. стояло велике завдання, а саме організувати Відділи юних сумівців при Осередках СУМА. В тій цілі відбуло понад 15 поїздок, а в дні 28 лютого та 1 березня відбулася Перша конференція керівників та виховників ЮСУМА. В конференції взяло участь понад 35 присутніх, які після дводенних нарад ухвалили цілий ряд постанов щодо внутрішньої роботи в ЮСУМА.

Після конференції праця в ЮСУМА набрала ширшого розмаху. Посилилась праця в Шикаго, Клівленді й Нью-Йорку. Зорганізовано Відділи в Пасейку, Гартфорд, Філадельфію, Ньюарку, Байоні, Джонстауні й Картерет та ланки при осередках Балтимор, Бофало, Чикаго (ім. Крут), Дітроїті й Трентоні. В стадії організації клітин Юног СУМА в Перт Амбей, Рочестері та Пітсбурзі. В роботу Юног СУМА впроваджено вишкіл та різні прогулянки до зоопарків, музеїв, юнаки включились в роботу Осередків та беруть участь в різних імпрезах. Між іншим нью-йоркські юнаки під час сумівської демонстрації в Об'єднаній Нації роздавали летючки по кінотеатрах міста.

Деякі Відділи ЮСУМА власними силами підготували концерти, академії. Нью-йоркський Відділ підготував Шевченківське свято, академію в честь Героїв Базару, вечір св. Миколая, Різдво-Ялинуку й свято моря.

В Осередку Чикаго ім. Павлишкова юнаки дали свят-Миколаївський вечір та підготували п'єсу „Коли сонце сходило“.

Відділ в Байоні влаштував Свято Матері.

В Клівленді відбуло академію в честь Героїв, де було поставлено інсценізацію „Героєм“. Юнаки також виступали в академії, яка була присвячена сл. пам'яті С. Петлюри та С. Коновальцеві. Ця академія була влаштована Комітетом Українських Злучених Організацій м. Клівленду. Також юні сумівці в своїх осередках брали участь в маніфестації з приводу 20-річчя голоду в Україні.

В Пасейку юнаки дали концерт в день посвячення сумівського прапора. Ставили інсценізацію „Теремок“, а також виступав юнацький хор.

При кількох Відділах створено спортивні гуртки: в Нью-Йорку дружина пінг-понг, в Нью-Йорку гурток шахістів, в Чикаго при Осередку ім. Павлишкова дружина відбиванки, а крім цього, щосуботи юнаки сходяться на спільну руханку та купаються в басейні, який відпустила нашим юнакам УМСА. Найкраще справа юног СУМА стоїть в Клівленді. Там є дружина копаного м'яча, дві відбиванкові дружини (юнаків і юначок), стук-пук, та пороблено заходи зорганізувати шаховий гурток.

В дні 13 червня ц. р. силами юнацьких Відділів, Головна Рада влаштувала в Нью-Йорку у Стойвезей Гайскул „Показ самодільного мистецтва“. В концерті взяли участь юнаки з Пасейку, Ньюарку, Гартфорду й Нью-Йорку.

Всі юнаки, які брали участь в концерті дістали в нагороду від Г. Р. ЮСУМА українські книжки. Перед концертом для дітей і батьків відбулося прийняття, яке підготував нью-йоркський Осередок. Прийняття й концерт були сфільмовані СУМ-фільмом.

В час вакацій ц. р. ЮСУМА влаштував юнацькі табори (однотижневий в Клівленді), командантом якого був Ярослав Кужіль — уповноважений Головної Ради на Західню частину ЗДА. До складу команди цього табору також

щадименко. Мед. сестрою була пані Олександра Ридар. Вишкіл в цьому таборі проводився силами команди. В цьому таборі зродилися дві юно-сумівські пісні.

При кінці першого тижня таборування, в суботу було влаштовано „сумівські вогні“. Вони почалися біля прапора та сумівської емблеми, яку самі юнаки виложили із камінчиків. Після слова Голови Г. Р. СУМА С. Вожаківського юнаки й юначки разом із горючими смолоскипами подались на таборову поляну, де було також переведено юнацькі іспити. Іспитова ко-

Хор юних сумівців з Осередку СУМА в Пасейку під час виступу в Нью-Йорку 13 червня ц. р. на вечорі самодільного мистецтва.

присяжний (збереження себе на чужині), п. Р. Виницький (виховання і самовиховання), отець декан Берек (релігія), проф. Голембіовський, Яцишин (вправи), п. Бушак (наші державні прапори) В. Кметь (впоряд), п. Бурий (партизанські ходи). В таборі, крім старших юнаків, була три дні ланка юначок „Черешня“.

На закінчення табору, яке відзначено молебнем, відбувся мистецький виступ юнаків. Після промови отця Берек юні сумівці отримали нагороду за здатку ними іспитів.

В мистецькій частині найкращою точкою були вільноручні вправи, що їх виконали юнаки під звуки сумівської оркестри з Осередку в Клівленді.

В Глен Спей в оселі Українського Робітничого Союзу був влаштований двотижневий юнацький табір від 1 серпня до 16 серпня. Командантом цього табору був Ізидор Ридар. До команди входили Теодор Боднар і пані Алла Не-

місія в складі проф. С. Вожаківського, пані Олі Бобровської та одного представника від Оселі Робітничого Союзу призначили 13-ти юнакам перший ступінь юнацьких іспитів. Після здачі іспитів представник від гостей Оселі роздавав юнакам, що витримали іспити, дарунки.

При кінці другого тижня здало перший ступінь юнацьких іспитів, також п'ять юначок.

Для влаштування відпочинкових таборів, Головна Управа СУМА отримала від Українського Конгресового Комітету 400 доларів, від церкви св. Юра 25 доларів та від п. Стацюка 20 доларів. Гроші, які ми отримали від УКК, витрачено на закуп спортивного приладдя до табору, оплати харчів для виховників та деяких дітей бідніших родичів. Гроші п. П. Стацюка (м'яса із Нью-Йорку) пішли тільки на оплату дітей, яких родичі через матеріальну неспроможність не мали змоги заплатити за їх перебування в таборі.

ПЕРЕД ЧЕТВЕРТИМ З'ЇЗДОМ СУМА

(Закінчення зі стор. 3.)

ласться також до Англії, Німеччини, Австралії, Парагваю, Аргентини. З усіх цих країн редакція одержує численні відгуки, в яких відзначається, що українська мова на еміграції не мала до цього часу журналу на такому високому рівні як „Крилато“.

Вже приготовлено до друку фотоальбом з життя СУМА, який буде виданий в наступному місяці. Цілий ряд інших запланованих видань не було видруковано в зв'язку з тим, що сумівці вирішили вкласти великі кошти для допомоги компанії „Дніпро“ в придбання власної друкарні. На цю ціль зібрано 10,000 доларів. Фільм з Першого Здвигу СУМА вже готовий і буде висвітлений на IV Зїзді.

Осередок ім. Павлишкова в Чикаго видає на циклоствільний журнал „Січ“. Крім цього деякі Осередки видають стінні часописи. Зокрема заслуговує на увагу стінний часопис, що його випускає Осередок ЮСУМА в Нью-Йорку.

В цьому році Юній СУМА Головна Управа приділяла особливу увагу. Створено було Головну Раду СУМА, яка керувала роботою юнацьких відділів. Докладно про її діяльність подано в статті „Сумівська зміна“.

У планах виховної праці Головної Управи надавала великого значення плеканню народних звичаїв і традицій. Осередки влаштовували вечори Андрія, Маланки, спільно впорядкали Святий Вечір.

По зрушенню юно-сумівської роботи дається відчуття браку виховників. Г. Рада в скорому часі планує перевести курси по підготовці таких людей з-поміж членів СУМА.

Щоб допомогти в праці на місцях керівникам ЮСУМА, яка була спрепарована на користь червоних і білих російських імперіалістів. До листа Головна Управа залучила цілий ряд інформативних матеріалів в англійській мові, про Україну, а між ними й альбом „Графіка в бунтах УПА“ Видавництва

ст можливості для zatrudнення кількох сумівців.

Для допомоги залишенцям-сумівцям в Європі Головна Управа перевела збірку по Осередках, у висліді якої зібрано 921 фунт одягу, а також значну кількість харчів. Крім того вислано матеріальну допомогу засудженим в справі Гулаї українцям Миколі Литвинюві, Романові Гині та Р. Ципері.

Спілка Української Молоді Америки, що на своєму прапорі несе гасло „Вог і Ватківщина“, користує в усій своїй діяльності з духової опіки українських Церков. Зокрема належить признання духовному опікунові греко-католицької молоді вч. о. Петрові Мельничукові за його батьківське піклування сумівською молоддю.

Переведення П. Всеамериканського Маніфестаційного Здвигу СУМА буде звітним сумівської молоді перед українським громадянством в Америці.

УСПІХ ЗДВИГУ СУМА В КАНАДІ

4-5 липня в Торонті, Онт., відбувся III-й Крайовий Здвиг Сілки Української Молоді в Канаді.

Першого дня, в суботу 4 липня, в великій, виповненій публікою, залі Ітон Авдиторіум в Торонті відбувся показ художньої самодільності СУМА, що пройшов з великим мистецьким успіхом. В його програму входили: збірна рецитація „Звернення Воюючої України до української молоді на чужині“ — у виконанні членів Осередку СУМА в Торонті, доповідь проф. Зенона Сагана, Бофало, на тему „Значення українського народнього мистецтва у вихованні української молоді на чужині“, а далі, виступи хорів і балетних гуртків поодиноких осередків СУМА'у.

Чоловічий хор Осередку СУМА в Торонті — „Проме-

гально сказати, що всі точки були дуже добре підготовані і гаряче оплєкувані захопленою публікою.

Офіційна частина Здвигу відбулася в неділю 5 липня на фармі пп. Гумешюкі за Торонтом. Отоді 2-й поповудний піднісено національний прапор, при цьому духово оркестра Осередку СУМА з Бофало, під керівництвом п. Андрія Кравчука відіграла український національний гимн. В офіційній частині взяло участь біля 300 сумівців і сурмів в одностроїх. По промові Голови КК СУМА д. В. Кушмелина, відчитано прийняття від ЦК СУМА та Владик обидвох українських Церков, а далі склали СУМ-ові усні привітання — сумівський капелан о. Бенеш, голова ГУ. ЛВУ д-р Р. Малащук, голова Кр. Комітету СВУ проф. Марченко і

УКРАЇНКИ І УКРАЇНЦІ!

Свою участь на Здвизі Сілки Української Молоді Ви додасте їй сили та бажання для дальшої праці на добро України. Прибувайте масово на Здвиг. Молодь на Вас чекає!

ПРО ФІЛЬМ „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД, ЩО Є ПРОБЛЕМОЮ КРЕМЛЯ“

В журналі Сілки Української Молоді Америки „Крилато“ за травень місяць ц. р. був надрукований лист Головної Управи до Кампанії інформативних фільмів „Похід Часу“.

В листі скритиковано телевізійну передачу цієї компанії під назвою „Український Народ, що є проблемою Кремля“, яка була спрепарована на користь червоних і білих російських імперіалістів. До листа Головна Управа залучила цілий ряд інформативних матеріалів в англійській мові, про Україну, а між ними й альбом „Графіка в бунтах УПА“ Видавництва

„Пролог“. Щойно через три місяці Компанія „Похід Часу“ відповіла на цей лист, згадуючи в ньому лише про отримання альбому та про його зворот, хоч Головна Управа вислала альбом, як дарунок.

В перекладі лист від Компанії „Похід Часу“ звучить так:

Панове:

Щиро дякуємо за присланий нам альбом „Українська графіка в підпіллі“, який Вам звертасмо. Переглянувши його, ми знайшли, що матеріали в ньому дуже цінні й цікаві.

З пошаною
Головний редактор
Фред Фельдман

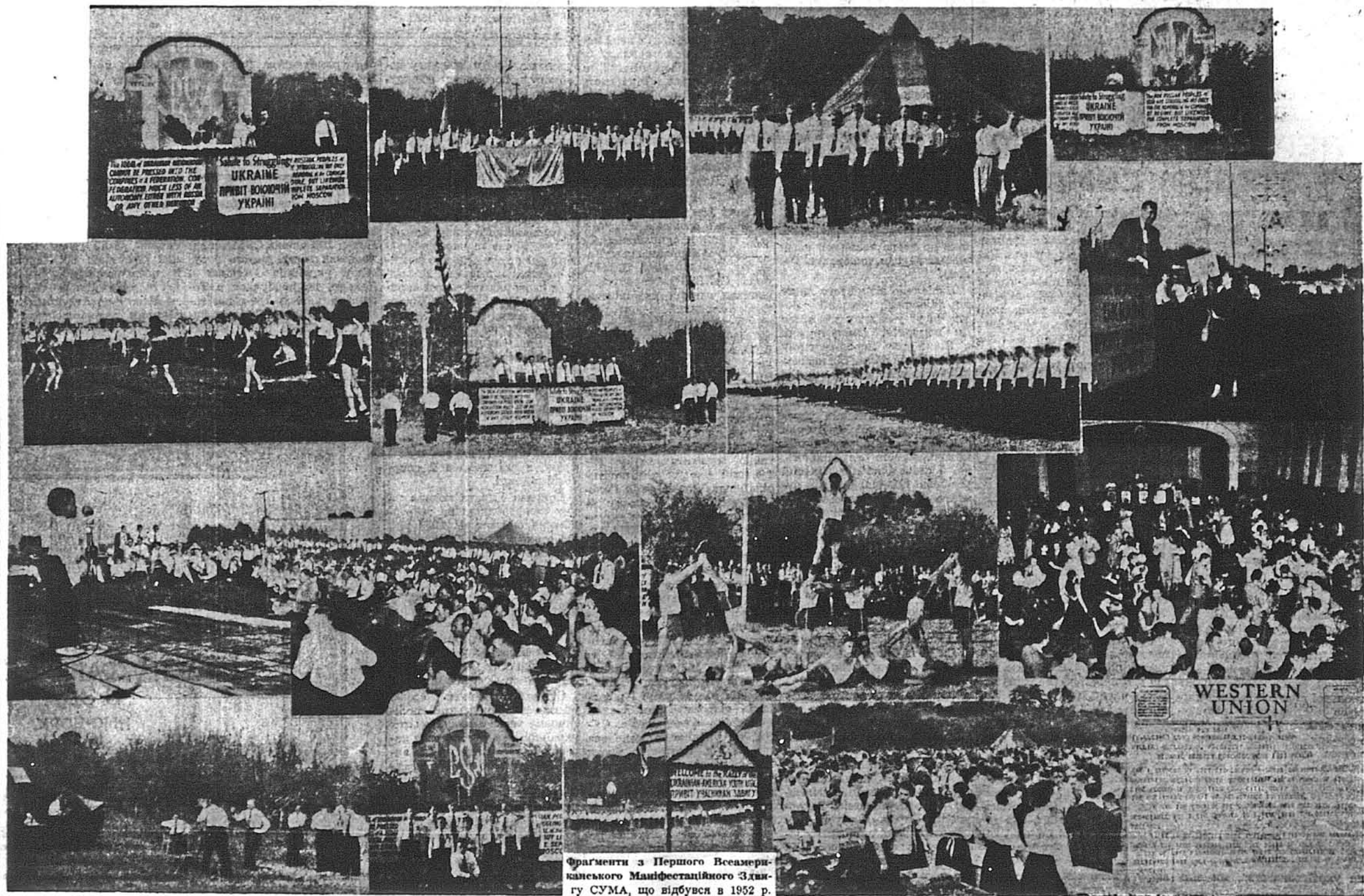
тей, під керівництвом З. Гнопка, зустріч майже рівновартного конкурента в чоловічому хорі Осередку СУМА в Монреалі — „Трембіта“, під керівництвом проф. Р. Нагребецького. Мішаний хор „Трембіта“ з Монреалю можна би порівняти хіба з мішаним хором Осередку СУМА'у в Вінніпегу, під диригентурою Василія Кардана. Балет Осередку СУМА в Монреалі під керівництвом балетмайстра Віктора Гладуна виявився найкращим і найкращим. Вишкільований А. Шведом балетний гурток Осередку СУМА в Торонті виступив з успіхом, при цьому разом під проводом д. Шуріка. Знаменитою парною танцюристів були — Яр. Заварихін і Христия Христия з Віндзору. Імпонуюче враження зробив збірний хор всіх Осередків СУМА під дир. проф. Р. Нагребецького. — Можна за-

кандидат на посла до домініканського парламенту в Оттаві — соти. Св. Фролик. Дефіляда сумівських відділів пройшла дуже добре, дякуючи оркестрі СУМА з Бофало. Після того 3 тисячі глядачів побачили танці „балетних груп Осередків СУМА'у з Торонта, Віндзору, Лондону і Гемпільону, та зокрема виступи танцюристів Яр. Заварихіна і Христия Христия.

Цьогорічний Здвиг СУМА в Канаді увінчався повним успіхом і напевно залишив у всіх учасників гарні враження.

„ШЛЯХ МОЛОДІ“

Неперіодичне видання Головної Управи СУМА.
Редагує Редколегія.

Фрагменти з Першого Всеамериканського Маніфестаційного Здвигу СУМА, що відбувся в 1952 р.

Юрко Стенюк

ДОРОГА В НЕВИДОМЕ

(До 10-ї річниці залишення рідних земель).
(Закінчення).

Начитавшись таких інформацій, ми тепер стояли перед читальнею в Селіска, нас оточувала група селян в чудових волях уборах, з капелюхами на головах. Вони уважно нас розглядали, розпитували про різні речі, один перед другим запрошував нас на обід.

А ми були зайняті зовсім іншим. Ми намагалися знайти серед них, отих аниме-них, обдіраних „холопів“, яких бачили на образках, але на велике наше здивування, їх не було тут. Наша цікавість за с. р. о. ювалася тим, що може це приміське село і може це перед нами якісь пани, а не звичайні селяни. Також сподівалися, що побачимо отого грубого і нещепленого солтиса, який полює селянина.

Однак і тут ми розчарувалися, бо серед натовпу заклопотано мотався якийсь такий собі звичайний чоловік, як і всі, але його люди називали Гавдію. Цей чоловік не був і грубий, як ми бачили на образках, а навпаки, навіть худий. Він поспішно давав людям зарядження такого змісту:

— Ти Михайло з Стефаном і Миском завтра направляєте хату, де мешкав бляхар, ви йдете з Володимиром та Дмитром підвозите матеріал, а ти вже Стефане з кимсь по селу зробіть збірку.

Ми подивилися, що це за чоловік, хоч і догадувалися, що староста, бо чули про нього Гавдію, і чим він так заклопотаний. А наш сувід відповів, що це староста села і що він, мовляв, дає людям зарядження, щоб приготували для нас жилий їх харчі. У цей же час Д. Гавдію підійшов до нас, привітався і сказав:

— Так, значить, панове, сьогодні перекоштуєте якось по людях, а завтра матимете свою хату вже, бо у нас

для себе підготували житло, а з другого боку заурешені до сільської теплою люди Селіска, ми відійшли до читальні і залюбивши рилися в книжках, а пресматична Стефка все підносила і підносила нам на стіл нові книжки.

А вже ввечері того ж дня, ми цілою родиною сиділи у відромованій хаті під лісом. Там же пахло свіжою глиною, вохкістю від помитих підлог. У печі горіли свіжі дрова, щойно привезені з близького лісу, міготили по стінах світлих зайчиків, від трохі відчужених дверей печі. Чоловік біля п'ятнадцяти селян з незабутнім старостом Гавдію гурторили про різні справи поточного моменту.

Розмови точилися на самі найрізноманітніші теми, починаючи від гнилої риби, якою совіти годували їх на будівництві дороги Перемішля — Львів і мінюючи жовто-білими, чи блакитно-жовтими прапорами.

Так нам довелося вперше зустрітись з своїми братами з Західних українських земель і тим першим селом було Селісько біля Перемішля. Ми пізніше повезли з собою на далеку чужину свої найкращі спогади і пам'ять про те невеличке село у вибалку під лісом, що розкинулося в семи кілометрах біля старовинного українського Перемішля.

Ми знаємо, що від того колись славного Селіска сьогодні нічого не залишилося: одні загинули в нерівній боротьбі з окупантом зброєю в руках, другі закатовані в темних підвалах НКВД-МВД, інші нидіють на далекій півночі, а ще інші напевне і сьогодні перебувають у глибокому підпіллі, але для нас назавжди Селіска залишилася в пам'яті, як символ високої національної свідомості, безмежної пошвяти, глибокої братерської солідарності і невичерпане джерело міці українського духа.

Отож, нехай оцей жмуток спогадів про Селісько в десятку річницю нашої зустрічі буде квіткою на могилу усіх героїв з Селіска, що склали свої голови в боротьбі з окупантом.

А всім живим людям з Селіска, які при допомозі Провінції опинилися на вільній землі поселення, прошу прийняти від Вашого гостя з Великої України 1943 року найщирішіє спасби. Пам'ятайте, що ота хата під лісом на бугрі, ота справа П. оті зарядження П. Гавдію, оті слова Стефана: „Ви наші гості“ — ніколи не згублять з нашої пам'яті, а будуть завжди сяяти в нашому серці вогнем стовпом, вони вічно викликають глибоку нашу вдячність за щирої ваш приїзд, за братерську опіку над тоді нещасними утікачами, що були першими ластівками у вашому селі з Великої України.

На шкільному порозі

(Закінчення зі стор. 2.)

зв'язок, який вдержував би дитину при нації. Складається на нього в першу чергу пізнання рідної землі з її багатоманітністю. Повна поезія рідної традиції з її глибокою символікою перекоштує дитину про старовинність культури української нації. Велике минуле і вічна боротьба з нацистами говорять їй про український вільний дух, що завжди проривав до волі та ціння її понад усе. Гучна, мелодійна мова та своєрідне, багате мистецтво сприяють до молодого серця та будять у ньому свідомість почуття любові та прив'язаності до цієї землі, що зродила такі великі, духовні цінності. Таким чином росте почуття національної гідності і міцніє духовний зв'язок між молодого людинкою і землею її батьків.

Оце — шлях виховання української дитини, шлях, що вимагає плінності та послідовності праці, розложеної на цілі літа. Остаточна ціль цієї праці — це повновартісна людина, яка у всіх своїх вчинках кермується Господнім законом, яка цілим серцем любить землю, звідки вийшов її рід, яка цінить і шанує все, що добре, чесне і шляхетне в людині.

Оці наші міркування на шкільному порозі це — не голос у порожнечу. Коли чотири роки тому Українська Громада творила перші школи українознавства, вона стояла перед непевним завтра. Та вже перший рік праці показав, що вона вибрала правильний шлях. Число учнів зростає рік-у-рік. Позитивні осягні тієї праці з'єднують Український Громади призначення інших організацій, що вдержують школи, і вони приступають до приїзної співпраці.

3 ГОЛОСИВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

НЕ ЧИТАЮТЬ КНИЖОК, ЛІШЕ КАТАЛОГІ

„Новий Шлях“. Вінніпег, ч. 68 з 4 вересня ц. р., присвячує фейлетон жалюгідному явищу, що лише з великим трудом може повиявитися на американському континенті українська книжка, але і це більшим трудом її продати.

„На питання, — що читаєте? — не один скаже, що в нього немає часу на читання. Але знаю громадянина, що має власну бібліотеку і цінні книги з ній, і він самий признається, що поки що не читав, бо дуже зайнятий бізнесом. Однак він збирається їх читати, коли на старші літа піде „на пенсію“.

А все ж він заслуговує сьогодні на книгарню, бо бодай купув в книгарнях українські нововидання творів.

„Коли іде про українців і зокрема про українські видання, українську літературу, то треба ствердити, що число читачів, що раз до більше обмужіє. Ми завжди сьогодні до дому молодого нашого канадійсько-українського подружжя, і ви часто не знайдете асагалі одного друку в українській мові. Ви побачите багато камісів „любимих“ історій, „моябів“ — а того вже найбільше й найпешче, то каталогів. О, микожемо каталогів з кожної хати, бо це „жизни“ задрмо, а їх „найлегше“ читати.

— Кажете, немає в нас книжок? — задрмо, левного часу одна господарка — та я просто не знаю де діти всі ті каталоги, падо мими а дечі — жасця на інші книги просто немає“.

ПРО РОДУ ЗУАДК В ЕВРОПІ

„Гомін України“, Торонто, ч. 38 з 5 вересня, у цій статті п. н. „Тверде ядро“ про залишення в Німеччині, присвячує одну обширну статтю також ЗУАДК, чия праця європейському Представництву. Стаття гостро критикує ЗУАДК, зазначаючи йому „паралелізм“ в організуванні власної сітки службовців поруч з існуючими відділами ЦПУЕН, браку зв'язування перед громадством в Європі (хоча всі сама стаття ствердила, що ЗУАДК — це американська установа), арешти „монополізацію“ своєї праці. Все ж стаття признає вартість і заслуги праці ЗУАДК Комітету в Європі:

„Все ж таки треба сказати, що допомога ЗУАДК-у в загальній сумі дає поважні показники. Від 1 січня до 1 вересня ц. р. Європейське Представництво ЗУАДК-у розділо між українців у Німеччині (американська зона), Австрії та частинно в інших європейських країнах: смальцо — 5.217 фунтів (американські), цукру — 7.698 ф., молока (спорощуване) — 11.138 ф., яєць (спорощувані) — 3.371 ф., масла — 512, яєць — 40, каре пакети — 670, інших пакунок — 1.373. Сума ця, значимий, буде малою, коли її розбити на ті тисячі потребуючих, якими за інформації ЗУАДК-у — вони опікуються.

До цієї допомоги треба ще додати ті грошові допомоги, що однак не є так високою. В загальному, місячний бюджет ЗУАДК-у виносить около 500 дол. Давати цю допомогу, ЗУАДК здобуває собі право і на додаткову допомогу від американських урядових допомог установа, чи навіть прямо від американського уряду. Наприклад, тепер акраз прийшли

вимагає плінності та послідовності праці, розложеної на цілі літа. Остаточна ціль цієї праці — це повновартісна людина, яка у всіх своїх вчинках кермується Господнім законом, яка цілим серцем любить землю, звідки вийшов її рід, яка цінить і шанує все, що добре, чесне і шляхетне в людині.

Оці наші міркування на шкільному порозі це — не голос у порожнечу. Коли чотири роки тому Українська Громада творила перші школи українознавства, вона стояла перед непевним завтра. Та вже перший рік праці показав, що вона вибрала правильний шлях. Число учнів зростає рік-у-рік. Позитивні осягні тієї праці з'єднують Український Громади призначення інших організацій, що вдержують школи, і вони приступають до приїзної співпраці.

ПОШЕСТЬ АНОНІМІВ

З прикриттю треба зауважити, що від деякого часу в українській пресі заведеться справжній пошест анонімів. У всьому світі прийнятий звичай, що друковане слово не може бути анонімом; всі мусять знати, хто за якого відповідає, який автор, видавництво, організація. Анонімовий може бути фільм, троп, що зі скромності не хоче виявити своє прізвисько. Анонімово наводять поліцію на слід злочинця той, хто боїться помсти злочинного підземелля. Анонімові приватні листи, які наразують людей на прикриті — це щось найгірше, доказ найнижчого ступеня моралі.

Звичайно, не можна аж такими гострими словами характеризувати всіх авторів, що підписують свої статті невідомими для ширшого загалу псевдонімами (що їх раз-у-раз змінюють), або криптонімами. Але й не можна знати звичем нормальним, щоб люди, які посилають до Редакції свої статті та друкують їх в різних часописах, набирали звички виступати анонімово. Коли це речі алогічні й аперсональні, безповодові про себе (автора) та будь-кого другого, то анонімовість допускати. Не обов'язково ж підписуватись під кожним відписуванням, під дописами інформаційного характеру, можна зберегти анонімовість навіть у таких літературних творках, до яких самі автори не прикладають великої ваги і не хочуть, так би мовити, публічно до них примикатися. Але виступати анонімово в політиці, робити когось анонімовою завідкою, критикувати, давати з-поза плота — це рідко діє ніколи невідання. Анонімово можна хвалити, і то не дуже і не завжди, бо таке похвала не має значення (напр. у ре-

КАНАДА ГОТУЄТЬСЯ ПРИЙНЯТИ БАНДУРИСТІВ

„Канадійський Фальмер“, Вінніпег, ч. 35 з 31 серпня нагадує до новинки про план Канадї Бандуристів ім. Т. Шевченка виїхати на артистичне турне по ЗЛА й Канаді і піти з цього приводу: „Цю пістку, ми певні, інше громадянство в Канаді прийме з найбільшим задоволенням, а рівночасно й з очікуванням. Ми не забули виступити цих артистів на традиційних українських інструментах з минулих років, коли то багато з нас перший раз у своєму житті почули звуки бандури.

Відтоді дотепер Канада пережила деякі труднощі, але також і свого роду перетворення. Вона має тепер найкращі диригентські сили, бо в провіді її з обоа диригенти — Григорій Кінтасій і Володимир Божик. Саме це має надзвичайно велике значення, з очевидних причин...

Ми певні, що наше громадянство в Канаді прийме Бандуристів з найбільшою ширістю і дасть їм всяку можливість поміч і піддержку підчас їх виступів. На це вони вповні заслуговують, бо вони з неопіциним скарбом у руках приєдналися на нині нашої культури.

Конгрес Центрального Союзу Українського Студентства в Парижі

У дні 22 і 23 серпня ц. р. відбувся в Парижі 17-ий Конгрес Центрального Союзу Українського Студентства (ЦСУС). ЦСУС — це організаційна набудова і тому він складається з окремих і самостійних українських студентських організацій у всьому світі. В Конгресі взяли участь урядовані делегати студентських організацій з Парижу, Бельгії, Великої Британії, Німеччини, Швеції, Ірландії й Іспанії, крім делегатів від різних наукових та громадських установ і гостей. Д-р Василь Маркус, уступаючи президент ЦСУС-у, відкрив Конгрес, після чого обрано президію у складі: Борис Макаренко — голова, Ярослав Пеленський та інж. Василь Михайчук — заступники, Володимир Микшула й Богдан Чопик — секретарі.

Конгрес привітав особисто: О. Яківа — від Української Католицької Церкви, проф. Глобенко — від Українського Вільного Університету та Інституту Заочного Навчання, проф. Кульчицький — від Централі КОДУС-у, д-р Янів від НТШ й ін. Іменем Національної Спільноти Французьких Студентів особисто привітав Конгрес П. президент, п. Муссон. Надіслали привіти від Української Православної А. у к. е. ф. а. льної Церкви і інших громадських та наукових організацій. Студентську організацію з Клівленду в ЗЛА й з Монтреалю, Канада, прийнято як нових правних членів ЦСУС-у.

Конгрес вислухав звіт уступаючи членів організації та делегатів. Після детальної дискусії над звітами, прийнято одностайно абсолютну уступаючи керіям

Головним осідком Управ ЦСУС-у залишається надаль Париж.

органам та висловлено особливе признавання д-ров В. Маркусові за його працю. Вибрано ділові Комісії: організаційно-статуту, культурно-освітню, міжнародні зв'язки та фінансово-бюджетну. Виследи свої праці комісії подали на затвердження пленарному засіданню, що прийняло їх у формі резолюцій.

Вибрано одностайно таку нову Управу:

Президент: Кирило Митрович, Париж; Перший Віцепрезидент: Осип Зинкевич, Париж; Другий Віцепрезидент: Віктор Свобода, Лондон; Генеральний Секретар: Іван Симеонський, Париж; Секретар В. Олександр, Лондон; Кер. Відділу: Міжнародних Зв'язків: Всеволод С. Мардук, Париж; Фінанси: Вячеслав Вишневський, Париж; Організаційних справ: Володимир Косик, Париж; Студій і сусп. опіки: Осип Зинкевич, Париж; Культ.-осв. справ: Володимир Микшула, Лондон; Пресні й інформації: Іван Жегуч, Мюнхен; Спорту й фіз. виховання: Василь Рокітневський, Мюнхен; Контроль Комісія обрано в складі: Голова: Д-р Василь Маркус, Париж; Члени: Павло Дорожницький, Мюнхен; інж. Василь Михайчук, Нансі; Заступники: Федір Ткаченко, Лювен; Олег Весоловський, Лювен; Товаришський Суд: Голова: інж. Аркадій Жуковський, Париж; Члени: Іванна Мірчук, Мюнхен; Марта Калитовська, Лювен; Заступники: В. Новосілець, Лондон.

Головним осідком Управ ЦСУС-у залишається надаль Париж.

Провідемо, Р. АП., ВУНСАКЕТ, Р. АП., ПОТАКЕТ, Р. АП., БОСТОН, МАСС., і ОКОЛИЦІ! Парафільний Комітет церкви Св. Іоана Христителя в м. Провіденс, Р. А.,

владштунок:

в неділю, 13. вересня ц.р.,

СЛАМБАКЕ 3 ТАНЦІВ

в THE FARM, Post Road Pawtucket, R. I.

Комітет запрошує Громадянство прибути численно.

Танцям приглас майрача оркестра.

Дохід призначено на будову нової церкви.

Початок о годині 2-й по полудні.

Парафільний Комітет.

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

ЗУАДКОМІТЕТ ПОЧИНАЄ НОВУ
ПЕРЕСЕЛЕНЧУ АКЦІЮ

(Продовження)

Слідуючі родини з Німеччини прохують американських українців допомогти їм переселитися до ЗДА на основі нового імміграційного закону з 1953 року.

Потрібно для цього забезпечити праці і мешкання або так звані ашуранси.

ЛИСТА Ч. 5.

Білоус Василь, Надія, Юрій, Борис;
Бобанч Марія, Лідія, Петро;
Бучма Петро, Ядвига, Люція, Франц, Григорій, Барбара;
Хомяк Михайло, Марія, Іван, Ігор;
Єврошевська Анна, Ярослав;
Филипович Олекс, Софія, Оксана;
Гвоздич, Юстина;
Гашук Михайло;
Гарасимук Анастасія, Василь, Марія;

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

RICHARD'S DRIVE-IN REST.
We need—CAR HOPS
Over 18, days-nights & week-ends.
Full & part-time. Earnings up to
\$75 per wk. No experience necessary.
We will train you.
Apply in person.
461 Piaget Ave., Clifton (Rt. 6)

FOUNTAIN & GRILL MAN

Full or part time. Experienced
young man, to prepare and dis-
pense fountain and food items to
car hops, at Richards California
Style Drive In Restaurant. Good
future to qualified man. Apply in
person. 461 Piaget Ave., Clifton.

FACTORY WORKERS

Shift work; good advancement
opportunities.
U. S. METAL COATINGS CO.
701 SPRING STREET
ELIZABETH, N. J.

ПОТРЕБНО
МУЖЧИН

"FOUNDRY SQUEEZER
& BENCH MOLDERS"
Стали праці, госпітальнізації
та багато угодниць.

Зголошення
Atlas Foundry Co.
517 LYONS AVENUE
IRVINGTON, N. J.
ESsex 4-5400

WELDERS
(PIPE) & SHOP MEN
WANTED.

Apply
CORNELL & UNDERHILL, INC.
1300 Jefferson St., Hoboken, N.J.

IDEAL HALL

FOR ALL OCCASIONS
• WEDDINGS
• SOCIALS
• MEETINGS
• REASONABLE RATE
AMPLE PARKING
Werner's Grove
1245 Belmont Avenue
North Haledon, N. J.
HA. 7-9818 (home) HA. 7-4695

"PLASTIC DIE MAKERS"
"TOOL MAKERS" і МАШИНІСТІВ
ДУЖЕ ДОБРІ УМОВИНИ ПРАЦІ.

Зголошення особисто
MR. ROBERT GRAHAM
Worcester Moulded Plastics Co.
14 Hygeia Street, Worcester, Mass.

ДЖЕНІТОРИ!

ПРАЦЯ В НЮАРКУ
в UNITED AIRLINE HANGAR
Постійна праця, змінні пішхти.
Всі компанійні користи.
Голоситись від віткірки по п'ятницю
від 9-тої ранку до 12-тої пополудне.
UNITED AIRLINE HANGAR
NEWARK AIRPORT
NEWARK, N. J.

"НАТАЛКА ПОЛТАВКА" ЦІЛА ОПЕРА,
європейська мелодія 33 RPM. (5) платівок
\$11.20 в гарній європейській альбомі з фото-
знімками артистів 78 RPM. (17) платівок
\$15.00. Ограничений запас. Замовляйте!
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

Анна, Богдан, Марія;
Паула Стефан, Софія, О-
леся;

Патрелюк Гаврило, Пав-
лина, Людмила, Михайло;
Романовський Михайло, Е-
фросина, Микола, Володи-
мир;
Ривалів Микола, Фріда;
Сайко Микола, Уляна,
Іван, Микола;
Сорока Володимир;
Теодозійчук Микола, Па-
раска;
Винник Григорій, Марія,
Моніка;
Бабюк Зенон;
Білокопський Микола;
Богонос Татяна;
Красницька Катерина; Би-
страков Олександр, Марина;
Царинник Всеволод, Софія,
Наталія;
Чалик Петро;
Черевко Андрій, Марія;
Черник Володимир; Дам-
чук Йосиф, Пелагія, Олена,
Олександр;

Дідух Осип, Рената;
Дулак Ярослав;
Флінта Еміль; Галушак
Дмитро;
Гампер Надія;
Гонтар Андрій, Аніза;
Глашевич Борис, Марія,
Людмила;
Івасків Василь;
Якнчук Йосип;
Кірик Ярослав;
Коваль Іван;
Ковальчук Михайло, Со-
фія, Надія;
Кривчун Геннадій;
Кривчун Іван, Наталія;
Кривчун Микола; Лози-
ченко Григорій, Марія, Воло-
димир;

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ПРАЦЯ ДЛЯ ЖІНОК І ДІВЧАТ
Складати паперові пудели.
Досвід непотрібний. Добра умо-
вина праці. — Голоситись в
KIERNAN HUGHES CO.
9th and Brunswick Sts.
Jersey City, N. J.

Досвідчені
ДО ПИТАТ СПІДНИЧОК
НА МАШИНАХ
Праця акордова від шукти.
Дуже добра винагорода.
J & S MFG. CO.
297 West Clay Avenue
Roselle Park, N. J.
Chestnut 5-0354
1 блок від Westfield Ave., біл
Roosevelt St. і West Clay Ave

WAITRESS
FULL OR PART TIME.
GOOD PAY & TIPS.
Apply
RIVERVIEW GRILL
203 Third Ave., Paterson, N. J.
MU. 4-9362

REFINED COUPLE
Own room and bath, T.V. set. Wo-
man good cook and housekeeper,
man chauffeurhandy man. Starting
salary \$350, if capable up to \$400.
Travel if necessary.
Mrs. Neaphy, GA 7-1780

Українські книжки для школи й дому:

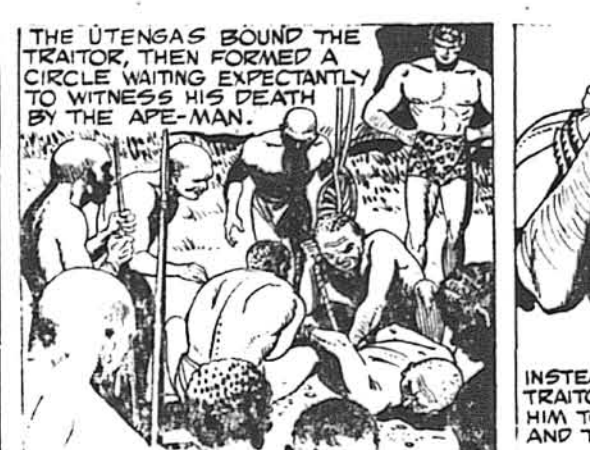
Нова Початкова Читанка І. Шклянки \$1.25
Мова Рідна, Буквар і Читанка І. Корицького 2.00
Буквар, Матвійчука ..... .85
Читанка II: Матвійчука ..... .90

**НАЙВІЛЬШИЙ
ЗБІРНИК
УКРАЇНСЬКИХ
Ілюстрацій різних
КАЗОК.**
артиста.

Оформлення і об-
кладка Яро-
слава Сурмача 2.00

Мойсей, І. Франка,
Паньські Жарти І.
Франка і Енейда,
І. Котляревсько-
го, всі три книж-
ки за 1.00

В кожній українській хаті повинен буди Буквар-Читан-
ка **МОВО РІДНА**. Діти люблять слухати, як батьки їм з тої
книжки читатимуть. Чітке письмо, цікаві ілюстрації, добрий
папір. Книжка для Школи й Дому. — Пишіть:
SURMA, 11 East 7th Street, New York 3, N. Y.

Ютенги зв'язали зрадника,
а тоді поставали в колу, га-
рче чекаючи, щоб бути свід-
ками, як мавполюдина його
вб'є.

ПРИКОРДОННІ ОБМЕ-
ЖЕННЯ В УРУГВАЙ

Монтевідео, Уругвай. — За-
гальнонаціональна урядова рада
видала розпорядження, яке
перешкодить тисячам мешкан-
ців Уругваю перейти границю
до Аргентини. До переходу
кордону готувалися численні
прихильники в Уругваї, що
прагнули побачити, як їхній
славний земляк Дагомар Мар-
тінез змагається в столиці
Аргентини з світовим чемпіо-
ном легкої ваги, аргентинцем
А. Морем. Заборона переходу
кордон, — це відплата за
обмеження, які накладає ар-
гентинський уряд на своїх ту-
ристів, що досі численно при-
їздили до Уругваю. Аргенти-
нські уряди перед тим повідо-
мили, що перехід до Аргентини
на спортивні змагання буде
полегшений і вимагатиме ли-
ше туристичної картки.

Мадик Зеновія, Оксана;
Місевич Іван, Зента, Бри-
гіта;
Паламар Борис;
Петрів Михайло;
Павлюк Євгеній, Ната-
лія, Євгенія;
Пушкар Іван;
Самолук Микола;
Шрамченко Микола, На-
талія;
Сембер Іван, Євгенія;
Сітківч Данило, Марія,
Ірина;
Шульц Іван, Євгенія;
Швед Марія, Софія;
Величко Осип, Стефанія.
Щоб заповнити проміжки між
родинал, треба, щоб амери-
канський громадянин підпи-
сав заяву, що він має право
і мешкання для нових імі-
грантів та займатися їх примі-
щенням у ЗДА.

Всі інші заходи зробить
ЗУАДК.
Зголошення і запити про-
симо слати до головного офі-
су ЗУАДК.
**United Ukrainian American
Relief Committee, Inc.**
P.O. Box 1661, Phila. 5, Pa.
Злучений Український
Американський Допомоговий
Комітет.

Повідомляємо, що щод-
го зголошення величчя 1 іча
через 1 колонку вноситься
\$1.40. Проситись належність
(відповідно до величчя ого-
лошення) пересилати разом
з текстом.
Адміністрація "Свобода".

НА ПРОДАЖ

**НА ПРОДАЖ ХАТА НА
ЛОНГ АЙЛЕНД.**
Доїзд субв'єсом. Хата на 6 кімнат,
отримання газу, гараж, город
на ярині і квітні. Ціна \$12,000.
Готівка \$5,000, решту мортеджі.
Тел. GR. 7-0729.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 371,
відбудуться в п'ятницю, 11.
вересня, в год. 8.30 ввечері, в Сі-
човій залі. Проситись членів при-
йти на збори і платити свої
вклади на збори відділу.
— Ю. Варанок, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 69, відбу-
дуться в суботу, 12. вересня,
в 8. год. ввечері, в церковній залі
св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

**ГРАМАТИКА
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ**
— зладив —
ОЛЕКСАНДЕР ПАВЕНКО
Це підручник для серед-
ніх шкіл і для само-
освіти.
— Ціна \$2.00 —
Замовляйте у:
"СВОБОДА"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3145. Триває в акже становище.

Замість вбивати зрадника,
Тарзан підкинув його на ши-
роке плече і завернув у
джунглі.

РАЧЕСТЕР, Н. Н.

С-во
Рож. Прес. Богородиці від. 36
повідомляє своїх сестер, що збо-
ри відбудуться в неділю, 13. ве-
ресня, в год. 5. по пол. точно в
церковній залі. Проситись прийти
бо є багато важних справ до
вирішення і також визнається
тих, які до тепер не зложили
на Союзівку, щоб це висла-
ди на цих зборах. — Ю. Лиса,
предс.; Х. Вілицька, кас.; С.
Гуницька, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во
"Любов" від. 45 повідомляє
членів, що збори відбудуться в
неділю, 13. вересня. Проситись
всіх членів явитися бо є важні
справи до вирішення особливо
повідомляємо про важні справи,
які вимагають уваги, щоб
вирішити свої загалості, в про-
тивний раз будуть сусуповдані.
— Т. Малик, предс.; А. Га-
расим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

ДІТРОИТ, МІШ. — Т-во У.
Н. Союзу від. 292 повідомляє
членів, що 3-квартальні збори
відбудуться в суботу, 13. верес-
ня, в год. 1.30 по пол. в залі У.
Н. Дом. при 4655 Martin & Mi-
chigan Ave. На збори повинні
прійти всі членів, бо маємо
важні справи до пологодження
та заплатити свої належності.
З нагоди 60-ліття існування Со-
юзу постановляємо до кінця ро-
ку приєднати 60 нових членів.
Ми певні, що виповниться це, як-
що всі подбаємо про те. — В.
Дідик, предс.; П. Кізел, секр.;
М. Гузалька, кас.

ЕМЕРІДЖ, ПА. — Місячні
збори св. Василія від. 161 від-
будуться в суботу, 12. вересня,
в год. 8.30 ввечері в залі 600 Glen-
wood Ave. Присутність всіх чле-
нів обов'язкова. — Х. Кудрик,
рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во ім. Т.
Шевченка від. 156 повідомляє
що 3-квартальні збори відбуду-
ться в п'ятницю, 11. вересня,
в год. 8.30 ввечері в залі 600 Glen-
wood Ave. Присутність всіх чле-
нів обов'язкова. — Х. Кудрик,
рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Повідом-
ляється, що місячні збори Т-ва
ім. І. Франка, від. 334 відбуду-
ться в неділю, 13. вересня, в
год. 1. по пол., в залі У. Н. До-
му, 2265 West 14th St. Проситись
бути присутніми на зборах.
— Н. Задорський, С. Морозович,
І. Марціноч.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Три-
квартальні збори "Дністра" від.
361 відбудуться в суботу, 12. ве-
ресня у власній домівці при Ев-
се. "А" ч. 119, І. поверх, в год. 8.
веч. В програмі зборів: відчи-
щення протоколу, фінансовий
звіт, звіт з діяльності домівки,
інформація про союзові і гро-
мадські справи, кореспонденція,
актуальні, внески і запити. Тому,
що через спеки в місяцях липні
і серпні збори не відбувалися,
проситись членів обов'язково
прійти, щоб спільно обговорити
вирішення різні пали і
важливі питання, які наразі.
Перед зборами можна заплачу-
вати членські внески і позичити
книжки. — М. Малик, предс.;
П. Кучма, фін. секр.; В. Виш-
няний, кас.; В. Варанок, рек.
секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні
збори Т-ва св. В. Великого від.
364 відбудуться в суботу, 12. ве-
ресня, в год. 8.30 ввечері, в
церковній залі св. Юрія, зала ч.
5, під ч. 33 Іст 7. вул. Проситись
членів прийти на збори і платити
свої вклади на збори відділу.
— Ю. Варанок, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 69, відбу-
дуться в суботу, 12. вересня,
в 8. год. ввечері, в церковній залі
св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні
збори Т-ва Зоря, від. 102, відбудуться
в суботу, 12. вересня, в 8. год. ввечері,
в церковній залі св. Юрія, зала ч. 5, під ч. 33 Іст
7. вул. Проситись всіх членів при-
йти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. Н.

В-во св.
Володимира, від. 130, повідо-
мляє членів, що місячні збори
відбудуться в суботу, 12. ве-
ресня, в домі Кат. Вет. при 33 Е. 7.
вул. в год. 8. ввечері. Членські
вклади можна платити перед
зборами. — І. Малець, секр.

НЮАРК, Н. Н. — Місячні
збори Т-ва ім. О. Васара, від.
348, відбудуться 13. вересня в
церковній залі при 526 W. Raven
Ave., зараз по великій Ст. Бо-
жій. Проситись всіх членів при-
йти на збори і заплатити свої
належності. — М. Бурій, пр.;
Х. Стахура, кас.; М. Періт, секр.

НЮАРК, Н. Н. — Вр. св. Се-
фана, від. 221, повідомляє чле-
нів, що збори відбудуться в не-
ділю, 13. вересня, в Домі Відді-
лів УНСоюзу, 841 N. Western
Ave., в год. 12.30 по пол. На
зборах буде піврічне звітування,
тому привітати всіх членів є
конечною пожедання. — Т. Шпі-
кула, секр.

ВАЛТИМОР, МД. — Вр. Пр.
Трой, від. 320, повідомляє, що
місячні збори відбудуться в не-
ділю, 13. вересня, в год. 6-тих
ввечері, в Укр. Нар. Домі, 3101
O'Donnell St. з причини I Am An
American Day Parade, збори від-
будуться пізніше як звичайно,
щоб членів мали змогу взяти
участь в параді. Проситись всіх
членів прийти на означений час
і вирішити свої загалості.
Д. Писецкий, предс.; І. Малик,
секр.

ГАМТРАК, МІШ. — Т-во
ім. М. Шапкевича, від. 94, по-
відомляє членів, що місячні збо-
ри відбудуться в неділю, 13. ве-
ресня, в год. 1.30 по пол., в
У. Д. К. при 2376 Greylight Ave.
Проситись всіх членів прийти
на збори, бо є важні справи до
вирішення. Довготривалі членів
проситись вирішити належні-
сті, інше управління поступить
після ухвали членів. — Управа.

**ШАДІТЬ У ЛЕГКИЙ
СПОСІБ...**
**КУПИТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕРИОД СЕВІНГІ!**

Посмертні Згадки

ПАРАСКЕВІЯ, К. О. Т. членів
Вр. св. Івана Хрестителя від.
270 УНСоюзу в Джерсі Сіті.
Н. Дж., померла 8. вересня
1953 р. в 65. році життя. По-
кійна родилася в селі Карлів,
пов. Рава Руска, Зах. Украї-
на. До УНСоюзу вступила в
1930 р. Похоронена в великому
смулку м. Івана Стефана, 5 е-
ні: Михайла, Івана, Ніколая,
Василія і Володимира, 3 доч-
ки: Марію, Меланію і Юлію.
2 синів, 2 невістки і 9 вну-
ків. Похорон відбудеться в п'ят-
ницю, 11. вересня в похороно-
вого заведення Івана Коваль-
чука, 129 Grand St., до украї-
нської церкви св. Ан. Петра і
Павла при Суєске вул., а від-
так на цвинтар Holy Name,
Jersey City. — В. Б. П. І.

ПАРАСКЕВІЯ, К. О. Т. членів
Вр. св. Івана Хрестителя від.
270 УНСоюзу в Джерсі Сіті.
Н. Дж., померла 8. вересня
1953 р. в 65. році життя. По-
кійна родилася в селі Карлів,
пов. Рава Руска, Зах. Украї-
на. До УНСоюзу вступила в
1930 р. Похоронена в великому
смулку м. Івана Стефана, 5 е-
ні: Михайла, Івана, Ніколая,
Василія і Володимира, 3 доч-
ки: Марію, Меланію і Юлію.
2 синів, 2 невістки і 9 вну-
ків. Похорон відбудеться в п'ят-
ницю, 11. вересня в похороно-
вого заведення Івана Коваль-
чука, 129 Grand St., до украї-
нської церкви св. Ан. Петра і
Павла при Суєске вул., а від-
так на цвинтар Holy Name,
Jersey City. — В. Б. П. І.

ПАРАСКЕВІЯ, К. О. Т. членів
Вр. св. Івана Хрестителя від.
270 УНСоюзу в Джерсі Сіті.
Н. Дж., померла 8. вересня
1953 р. в 65. році життя. По-
кійна родилася в селі Карлів,
пов. Рава Руска, Зах. Украї-
на. До УНСоюзу вступила в
1930 р. Похоронена в великому
смулку м. Івана Стефана, 5 е-
ні: Михайла, Івана, Ніколая,
Василія і Володимира, 3 доч-
ки: Марію, Меланію і Юлію.
2 синів, 2 невістки і 9 вну-
ків. Похорон відбудеться в п'ят-
ницю, 11. вересня в похороно-
вого заведення Івана Коваль-
чука, 129 Grand St., до украї-
нської церкви св. Ан. Петра і
Павла при Суєске вул., а від-
так на цвинтар Holy Name,
Jersey City. — В. Б. П. І.

ПАРАСКЕВІЯ, К. О. Т. членів
Вр. св. Івана Хрестителя від.
270 УНСоюзу в Джерсі Сіті.
Н. Дж., померла 8. вересня
1953 р. в 65. році життя. По-
кійна родилася в селі Карлів,
пов. Рава Руска, Зах. Украї-
на. До УНСоюзу вступила в
1930 р. Похоронена в великому
смулку м. Івана Стефана, 5 е-
ні: Михайла, Івана, Ніколая,
Василія і Володимира, 3 доч-
ки: Марію, Меланію і Юлію.
2 синів, 2 невістки і 9 вну-
ків. Похорон відбудеться в п'ят-
ницю, 11. вересня в похороно-
вого заведення Івана Коваль-
чука, 129 Grand St., до украї-
нської церкви св. Ан. Петра і
Павла при Суєске вул., а від-
так на цвинтар Holy Name,
Jersey City. — В. Б. П. І.

ПАРАСКЕВІЯ, К. О. Т. членів
Вр. св.